

Jaarverslag - 2016

Veiligheidshuis Regio Utrecht

april 2017

Het Veiligheidshuis Regio Utrecht (VHRU) - dat zijn we samen -

Het VHRU is een *samenwerkingsverband* waarin gemeenten, zorg- en justitiepartners via een persoonsgerichte aanpak met zorg aan een veiliger regio werken.

Zo zijn de 26 gemeenten in regio Utrecht, de Politie, het OM , de 3 Reclasseringsorganisaties, Zorginstellingen (Altrecht/ GGZ Centraal. Pro Persona), de Raad voor de Kinderbescherming, Samen Veilig en de Dienst Justitiële Inrichtingen /NIFP direct betrokken bij het VHRU.

Daarnaast wordt nauw samengewerkt met tal van instellingen en diensten op het gebied van (beschermd/ begeleid) wonen, werk & inkomen, schuldhulpverlening en dagbesteding. Ook met buurt- en wijkteams wordt samenwerking gezocht.

De samenwerking in het VHRU is gericht op gedragsverandering van en zorg voor burgers die kampen met complexe problematiek ten behoeve van een veilige samenleving

Dat doet het VHRU door het organiseren van casus-overleggen waarin we met de samenwerkingspartners complexe casussen bespreken.

Daarbij wordt per individu een gezamenlijk gedragen plan van aanpak opgesteld en wordt afgesproken wie wat doet in de uitvoering daar van. Het VHRU verbindt de verschillende onderdelen zodat die elkaar versterken en monitort de uitvoering ervan: De Persoonsgerichte Aanpak in het VHRU.

Sinds 2015 wordt dit vorm gegeven in een Top X aanpak , waarbij de *focus* ligt op de aanpak van plegers van delicten met grote impact op slachtoffers: *woninginbraak, straatroof en overvallen.*

Deze Top X- aanpak loopt nu twee jaar. Naast de Top X wordt ook Huiselijk geweld casuïstiek besproken.

Aantal besproken casussen in 2016

In 2016 werd **1759** keer een Top X-casus besproken in een casusoverleg in het VHRU (gemiddeld 34 casussen per week).

Dat betekent voor 1759 casussen, gemotiveerde professionals van gemeenten, OM, politie, 3RO, RvdK, SAVE, Altrecht en op indicatie vele andere partijen om tafel om hun acties af te stemmen tot een gemeenschappelijk plan.

Daarbij gaat het steeds om grenzen stellen, perspectief bieden en vergroten van maatschappelijke veiligheid.

Het betrof 340 unieke personen (Top X-ers). Elke Top X is dus in 2016 gemiddeld vijf keer besproken in een casusoverleg. De eerste keer wordt het plan van aanpak opgesteld, de keren daarna ter monitoring en kan het plan worden bij- of scherp gesteld.

Daarnaast werd 262 keer een Huiselijk Geweld casus besproken. Dit betrof 204 unieke personen¹

Afgesproken en ingezette interventies 2016

Voor elke Top X-er die wordt besproken worden – vaak meerdere gecombineerde – interventies afgesproken en in uitvoering gebracht:

- Zo werd 184 keer een reclasseringstoezicht bij volwassen Top X-ers geadviseerd en ingezet (40 keer bij schorsing voorlopige hechtenis, 144 keer bij vonnis)
- Bij jeugdige Top X-ers werd 43 keer een toezicht jeugdreclassering ingezet (16 keer met Intensieve Traject Begeleiding [ITB +]) en 4 keer een Gedrags-Beïnvloedende Maatregel (GBM)
- 14 keer werd een ISD maatregel geadviseerd en opgelegd
- 64 keer werd een Top X-er toegeleid naar een plek in een begeleide- of beschermde woonvorm
- 43 keer werd schuldhulpverlening/ bewindvoering ingezet
- 48 keer werd een arbeidstoeleidingstraject ingezet en 27 keer een jobcoach
- 58 keer werd bemoeizorg (FACT-team) ingezet, 31 keer kwam het tot een klinische opname in psychiatrie en/of verslavingszorg

¹ Hierbij moet wel worden aangegeven dat er in bespreking van Huiselijk Geweld casuïstiek in 2016 een verandering is opgetreden. Tot eind maart kwamen melding voor het VHRU rechtstreeks vanuit de politie. Vanaf april 2016 is de afspraak dat de meldingen voor casusoverleg in het VHRU via Veilig Thuis komen. Dat heeft er toe geleid dat het aantal meldingen sinds april aanzienlijk minder is. In nauwe samenwerking met Veilig-Thuis wordt nog gezocht naar de juiste afstemming en doorstroom.

Leiden al die interventies tot vermindering van criminaliteit & overlast bij Top X-ers?

Jaarlijks brengen proberen wij inzicht te krijgen in de resultaten op het gebied van gedragsverandering. Is er vermindering van overlast en criminaliteit?

Dat doen we aan de hand van het **aantal politieregistraties** als verdachte van een misdrijf en/of overtreding. Dit zegt primair nog niets over het aantal naar het OM ingezonden feiten en het aantal veroordelingen, maar het is wel een indicatie voor gedragsverandering. Het laat immers zien hoe vaak iemand bij de politie geregistreerd wordt. We vergelijken het aantal registraties in het jaar voor de eerste keer dat een Top X-er wordt besproken in het VHRU met die in het jaar na eerste bespreking. Vanaf de eerste bespreking in het VHRU worden immers interventies ingezet om gedragsverandering te bewerkstelligen. Soms is dat eerst repressief in de vorm van een straf of een maatregel, altijd wordt daarnaast ook gezocht naar interventies die perspectief bieden.

Omdat de meting in januari 2017 is uitgevoerd kon van 'iedereen die vòòr 01 januari 2016 voor de eerste keer werd besproken', het patroon in het eerste jaar nà de feitelijke start van de aanpak worden vergeleken met het patroon in het jaar vòòr de start van de aanpak.

283 Top X-ers uit de regio Utrecht zijn **voor 01-01-2016** voor de eerste keer besproken in het casusoverleg Top X

Van hen kunnen we nu het aantal registraties in het jaar vóór bespreking vergelijken met het aantal politieregistraties nà eerste bespreking:

281 Top X-ers hadden in het jaar **vóór** hun eerste bespreking **1943** politieregistraties
Deze 281 Top X-ers hadden in het jaar **nà** hun eerste bespreking nog **1185** politie-registraties -> Dat is een afname met **39%**

Bij verreweg de meeste registraties ging het om registraties als verdachte van gekwalificeerde diefstal in/uit woning

Veiligheidsbeeld Regio Utrecht 2014-2016

Veel partijen werken – elk met eigen inbreng en expertise – samen aan een veiliger Regio Utrecht. De bijdrage van het VHRU ligt in de persoonsgerichte aanpak van Top X-ers met focus op de aanpak van ‘High Impact Crimes’: woninginbraak, straatroof en overvallen. De politieregistraties laten voor de regio Utrecht het volgende beeld zien (brons BRVS):

Het aantal woninginbraken in de regio Utrecht in 2016 is 18% minder dan in 2014

2014	2015	2016
6207	5231	5049

Het aantal straatroven in de regio Utrecht in 2016 is 27% minder dan in 2014

2014	2015	2016
284	255	207

Het aantal overvallen in de regio Utrecht blijft nagenoeg gelijk

2014	2015	2015
67	66	66

Met de persoonsgerichte aanpak van Top X-ers levert het VHRU een bijdrage aan de vermindering van het aantal High Impact Crimes in de Regio Utrecht.

Themamiddag 'interventieweigeraars'

Jaarlijks organiseert het VHRU één of twee themamiddagen voor alle samenwerkingspartners. Dit jaar was het thema '*interventieweigeraars*'.

Aanleiding; Er zijn geregeld - vooral jonge en jongvolwassen - Top X-ers die weigeren mee te werken aan de geboden interventies. In de themamiddag verkenden we met elkaar wat dan nog de beste aanpak is.

Professor Ido Weijers van de Universiteit Utrecht die veel onderzoek heeft gedaan naar jeugdige/ jongvolwassen veelplegers in de Regio Utrecht en daar onder meer het boek 'stoppen of volharden' over schreef, gaf een aantal suggesties en bepleitte ook een meer selectieve inzet. Niet te veel investeren in wie *echt* niks wil, dan vooral strafrechtelijk aanpakken.

Ook werd een outreachende methodiek gepresenteerd die rekening houdt met het ontbreken van motivatie. Via praktische laagdrempelige hulp kan motivatie ook worden opgebouwd en versterkt.

Tenslotte een discussie over de toepassing van de maatregel ISD (Inrichting voor Stelselmatige daders). Zou die niet vaker als 'optimum remedium' kunnen worden toegepast bij jong volwassen stelselmatige daders. Het biedt tijd (2 jaar) en justitiële kaders waarbinnen perspectief kan worden geboden via opleiding, werk, wonen en waar nodig ook behandeling.

Binnen die twee jaar kunnen jongeren binnen het justitieel kader buiten de inrichting oefenen met nieuw gedrag, gaat het mis, dan kunnen zij (tijdelijk) worden teruggeplaatst tot een nieuwe poging haalbaar is.

Dat vraagt om extra inspanning van de PI en extra inspanning van de gemeenten waarmee wordt samengewerkt. Bij voorkeur als vanaf de start van de maatregel.

VHRU en aanpak verwarde personen

December 2015 wordt een verwarde man in de Regio Utrecht aangehouden op de openbare weg met twee geladen lucht/gasdruk wapens. Hij draagt een kogelwerend vest en heeft ook een mes bij zich. Hij leeft in een fantasiewereld waarin mensen achter hem aanzitten. Betrokkene wordt aangehouden en preventief gehecht.

Op dat moment is nog onduidelijk of een strafrechtelijk dan wel BOPZ-traject moet worden ingezet. Betrokkene wordt geplaatst in een Penitentiair Psychiatrisch Centrum (PPC). Intussen is hij aangemeld bij het VHRU en wordt besproken in een casusoverleg. Direct na het overleg neemt het VHRU contact op met de geneesheer directeur van de GGZ-instelling om de casus voor te leggen. Het OM zet aanvankelijk in op een RM plaatsing, betrokkene blijft in detentie tot plaatsing geregeld is.

Na enig onderzoek komt naar voren dat strafrechtelijke plaatsing meer mogelijkheden biedt voor een geschikte behandelplek. Het VHRU schakelt tussen OM en geneesheer directeur hetgeen er toe leidt dat het OM de RM niet doorzet maar kiest voor het vorderen van een art. 37 plaatsing voor de duur van een jaar. De rechtbank legt dit ook op maar betrokkene gaat in beroep en blijft gedetineerd in het PPC. Het VHRU schakelt tussen de medewerkers van het PPC en de gemeente van herkomst. Vier maanden later volgt in hoger beroep alsnog een bekrachtiging van het vonnis. Vanuit het VHRU wordt steeds contact onderhouden met het PPC en wordt het Hof bevraagd op de datum dat het vonnis onherroepelijk wordt.

Dan wordt opnieuw contact opgenomen met het PPC om de overplaatsing naar een Forensisch Psychiatrische Kliniek voor te bereiden. Eenmaal daar geplaatst blijkt betrokkene aanvankelijk niet erg mee te werken aan de behandeling en weigert medicatie. Vanuit het VHRU wordt overlegd met de behandelaars van de FPK. We weten dat de art. 37 plaatsing formeel na een jaar afloopt. De vraag is hoe dan verder, keert betrokkene dan terug naar de regio van herkomst en zo ja, wat is er voor nodig om die overgang goed te begeleiden of is verlenging van de opname, wellicht in het kader van een Rechtelijke Machtiging nodig.

Het VHRU houdt vinger aan de pols, schakelt tussen FPK en regio van herkomst en denkt mee over enerzijds gevaarsrisico's en anderzijds de juiste zorg voor betrokkene. Het VHRU kan een belangrijke rol spelen in het coördineren, afstemmen en monitoren bij de aanpak verwarde personen met gevaarsrisico's.